

تصمیم حیاتی

با گرفتن کارت اهدای عضو، مهم‌ترین وصیتتان را به اطلاع خانواده برسانید

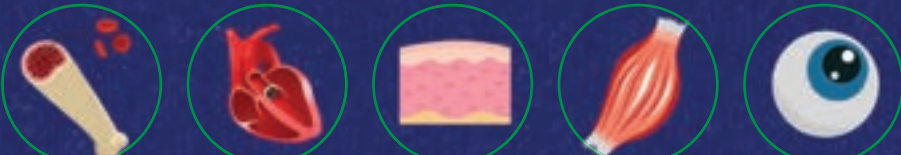
می‌روند. در مطلب امروز که با همراهی دکتر ابراهیم خالقی مسئول واحد فراهم‌آوری اعضای پیوندی دانشگاه علوم پزشکی مشهد تهیه کرده‌ایم می‌خواهیم به این پیراژیم که چرا مهم‌ترین وصیتی که هرکس می‌تواند پیش از مرگش داشته باشد، وصیت به اهدای اعضای در صورت مرگ مغزی و گرفتن کارت اهدای عضو است.

الهام‌ظریفیان آگاهی فاصله بین زندگی و مرگ فقط چند ساعت، چند دقیقه یا حتی چند ثانیه است. اما همین زمان‌ها برای برخی می‌تواند به معنای نجات و فرصت دوباره باشد. میلیون‌ها انسان در انتظار فرصتی برای نجات هستند. اما بسیاری از فرصت‌ها با نگاهی سهل‌انگارانه که مرگ را فقط برای همسایه می‌داند، از دست

اعضا و بافت‌های قابل اهدا

قلب ریه‌ها کبد روده کوچک لوزالمعده کلیه‌ها

قرنیه تاندون پوست دریچه قلب استخوان

- با اهدای قرنیه چشم می‌توان بینایی رایبه فردی که دچار صدمه شدید به چشم شده بازگرداند.
- تاندون و غضروف باعث بازسازی اعضای آسیب دیده مربوط می‌شوند.
- پیوند استخوان می‌تواند مانع قطع عضو در سرطان استخوان شود.
- دریچه قلب برای کودکان با بیماری مادرزادی دریچه‌ای و بزرگ سالان یا دریچه آسیب دیده به‌کار می‌رود.
- پیوند پوست نجات بخش بیماران یا سوختگی شدید است.
- پیوند مغز استخوان تنها درمان ممکن در بعضی از سرطان‌های خون است.
- برخلاف عضو، بافت می‌تواند تا ۲۴ یا حتی ۴۸ ساعت بعد از مرگ فرد، اهدا شود و حتی می‌توان آن را برای مدت‌های طولانی ذخیره کرد.

فرصت طلایی

سن رایج مرگ مغزی در ایران ۲۰ تا ۴۰ سال و علت اصلی مرگ مغزی، ضربه به سر ناشی از تصادفات است. اگر خانواده نتوانند تصمیم به اهدای عضو بگیرند، بعد از چند روز، دیگر ارگانی با قابلیت پیوند وجود ندارد.

اهدای عضو چیست؟

انتقال اعضای یک فرد به فرد دیگر برای نجات زندگی یا بهبود کیفیت زندگی او را اهدای عضو می‌گویند. اهدای عضو می‌تواند از افراد زنده (در مورد کلیه یا اهدای قسمتی از کلیه یا ریه بزرگ سالان به فرزندانشان) یا از افراد مرگ مغزی یا از افراد مرگ قلبی در شرایط خاص و با تجهیزات و تمهیدات ویژه انجام شود.

وضعیت اهدای عضو در ایران و مشهد

۱۶۴

در سال گذشته در دانشگاه علوم پزشکی مشهد ۱۶۴ بیمار مرگ مغزی ثبت شده و فرایند اهدای عضو صورت گرفته است.

۱۵

اکنون بیش از ۲۵ هزار نفر در کشور نیازمند پیوند عضو هستند و روزانه بین ۷ تا ۱۰ بیمار نیازمند پیوند بر اثر نرسیدن عضو حیاتی جان خود را از دست می‌دهند. هر ساله بین ۱۰ تا ۲۵ درصد بیماران لیست انتظار اعضای مختلف، به دلیل نرسیدن بموقع عضو پیوندی فوت می‌کنند.

۸

آمارهای جهانی نشان می‌دهند از هر ۱۰۰۰ نفر، تنها یکی از آن‌ها به علت مرگ مغزی است. هر فرد مرگ مغزی می‌تواند با اهدای ارگان‌های حیاتی خود جان ۸ تا ۱۰ نفر را از مرگ حتمی نجات داده و با اهدای بافت و نسوج خود تا ۵۳ نفر را از معلولیت رهایی بخشد.

۴۰۰۰

در سال ۱۴۰۰ از جمعیت حدود ۸۴ میلیون نفر در کشور حدود ۸ تا ۸ هزار مرگ مغزی در کشور رخ داده است که از این تعداد، تنها ۲ هزار و ۵۰۰ تا ۴ هزار مورد قابل برداشت و اهدای عضو بوده است.

۱۲٫۲

در سال ۱۴۰۱، تعداد کل اهدای عضو در کشور حدود ۶۱۰ مورد ثبت شده که این رقم نسبت به سال‌های گذشته، نشان دهنده رشد نسبی است. با این حال شاخص PMP (تعداد عملیات اهدای عضو در هر میلیون نفر جمعیت) در همین سال در ایران برابر با ۱۲٫۲ بوده است؛ در حالی که شاخص ایده‌آل برابر با ۴۸٫۷ و رقم قابل قبول در کشورهای توسعه یافته، حدود ۳۰٫۸ است.

۱۶۵۰

از ابتدای فرایند اهدای عضو تا این لحظه ۱۶۵۰ مورد مرگ مغزی داشته‌ایم که اعضای بدن این متوفیان به ۷۱۷۱ بیمار نیازمند، پیوند عضو شده است.

باورهای نادرستی که مانع اهدای عضو می‌شوند

- شده وجود ندارد، امکان بازگشت فرد مرگ مغزی شده نیز وجود ندارد.
- برخی می‌ترسند ظاهر جنازه عزیزشان تغییر کند و مخدوش شود. در حالی که کالبد فرد اهداکننده مثله نمی‌شود بلکه مانند یک عمل قلب باز، بر روی سینه و شکم ایجاد شده، ارگان‌ها برداشته و سپس ترمیم می‌شود. به طوری که در زمان تحویل کالبد عزیز از دست رفته به خانواده، به جز محل بخیه، تغییری در تمامیت آن مشاهده نمی‌شود.
- برخی از اینکه به فروش اعضای بیمار مرگ مغزی شان متهم شوند و مورد قضاوت اقوام و آشنایان قرار گیرند هراس دارند. در حالی که عضو پیوندی به صورت رایگان و به عنوان هدیه به خانواده گیرنده اهدا می‌شود و گیرنده نیز پولی بابت عضو پیوندی پرداخت نمی‌کند. هزینه‌های عمل پیوند از سوی دولت پرداخت می‌شود.
- بزرگ‌ترین باور نادرست در این مواقع این است که خانواده، مرگ مغزی رایبه معنای مرگ کامل نمی‌دانند. در حالی که مرگ مغزی به معنای مرگ قطعی است. برای اثبات مرگ قطعی قانون‌گذار در ایران مراحل را پیش‌بینی کرده است؛ اول اینکه مرگ مغزی بیمار باید از سوی پزشک خود بیمار اعلام شود. بعد از آن چهار پزشک شامل یک جراح اعصاب، یک متخصص مغز و اعصاب، یک متخصص داخلی و یک متخصص بیهوشی که از وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور حکم دارند باید مرگ مغزی را تأیید کنند. مدیرکل پزشکی قانونی یا نماینده او است.
- اعتقاد به معجزه و بازگشت بیمار، باور نادرست دیگری است که در مورد بیماران مرگ مغزی اغلب از سوی خانواده‌ها وجود دارد. در حالی که در مرگ مغزی مغز به طور کامل از بین می‌رود. بنابراین همان‌طور که امکان بازگشت فرد فوت

۱۰۰ هزار نفر

حدود ۱۰۰ هزار نفر اکنون در استان (مناطق زیر پوشش دانشگاه علوم پزشکی مشهد) کارت اهدای عضو دارند.

۷۰ درصد

دانشگاه علوم پزشکی مشهد فرایند رضایت‌گیری را از خانواده‌هایی که عزیزشان دچار مرگ مغزی شده است از سال ۱۳۸۰ آغاز کرده است.

متوسط رضایت خانواده‌ها درباره اهدای اعضای عزیزان مرگ مغزی شده‌شان از حدود ۲۰ درصد در دهه ۸۰ به ۷۰ درصد در سال گذشته رسیده است.

۱۳۸۰

کارت اهدای عضو

بنا بر قانون جمهوری اسلامی ایران، کارت اهدای عضو شرط اصلی اهدای عضو، پس از مرگ مغزی نیست و جلب رضایت از اولیای دم، ضروری است. کارت اهدای عضو نشان دهنده آرزوی قلبی فرد در مورد اهدای اعضای بدنش است. این موضوع می‌تواند تصمیم‌گیری را برای خانواده فرد در آن لحظات حساس آسان‌تر کند.

غریبالگری‌های پیش از اهدا

پس از مرگ مغزی سلامت تک‌تک اعضای بدن از سوی تیم پزشکی به دقت بررسی می‌شود و در صورت نبود مشکل، اهدای اعضایی که عملکرد مناسبی دارند انجام می‌شود. همه اهداکنندگان عضو از نظر ایدز، هپاتیت، ویروس‌های مشابه و بدخیمی‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرند. بیماری‌های عفونی مانند ایدز و بیشتر بدخیمی‌ها مانع از اهدای عضو می‌شوند.

اهدای عضو در مرگ طبیعی

نسوجی مانند قرنیه چشم، دریچه قلب، استخوان و تاندون ۴۸ ساعت بعد از مرگ کامل به صورت طبیعی قابل اهدا هستند. امروزه روشی به نام DCD یا اهدای پس از مرگ قلبی نیز در برخی کشورها رایج شده است که بر اساس این تکنیک می‌توان برخی ارگان‌های افراد مرگ قلبی را نیز با تکنیک‌های خاص و رعایت برخی محدودیت‌ها استفاده کرد.

۴۸ ساعت طلایی